

מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אומרים כולי –

We testify regarding that person that he is the son of a divorcee or the son of a חלוצה; we do not say, etc.

OVERVIEW

The משנה teaches us that if עדים testified regarding a כהן that he is a בן גרושה or a בן חלוצה (which makes him a חלל),¹ and the עדים were הוזה (they became זוממין), we do not say that we should apply the law of וגוי (if the עדים were כהנים) they should become חללים, but rather we punish them by giving them lashes (מלקות). Our תוספות discusses the punishment of these עדים (the מלקות); whether it is considered as if the punishment of זמם was meted out to them.

תוספות asks:

תימה כיון דאם הוזמו אינן נעשין בן גרושה וחלוצה -

It is astounding! Since the משנה is teaching us that if these עדים were הוזה, they do not become a בן גרושה וחלוצה (they do not become חללים), as they intended to make the accused -

אם כן גם בשלא יוזמו איך יעשה על פיהם בן גרושה² דהכי הוא האמת³ -

Therefore even when they were not הוזה, how can the accused become a בן חלוצה based on their testimony; for indeed this is the truth that if these עדים were not הוזה, the accused becomes a בן גרושה וחלוצה -

ואמאי הא הויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה⁴ ואין זה עדות⁵ -

But why should they be believed to make him a חלל, since it is a testimony, which you cannot be מזים it, and an עדות שא"א יכול להזימה is not an עדות?!

תוספות answers:

¹ A חלל cannot do the עבודה in the ביהמ"ק and his children (and their descendants) are also חללים.

² The הגהות הב"ח amends this to read, גרושה וחלוצה דהכי (instead of גרושה דהכי).

³ We must say that if these עדים testified that this כהן is a חלל (and they were not הוזה), he will be considered a חלל, for if we will say that they are not believed to make him a חלל, then why give them מלקות if they are הוזה?! They did not harm anyone; more so they could not harm anyone since they are not believed. Therefore (since they do get מלקות if they were הוזה) this proves that they are believed to make him a חלל (if they were not הוזה).

⁴ תוספות assumes (in his question) that כאשר זמם is fulfilled only when the עדים (who were הוזה) receive the same verdict which they intended to give to the accused. However here the עדים intended to make the accused a חלל, and (since) they do not become חללים (they [merely] receive מלקות), the כאשר זמם was not fulfilled, therefore this is considered a testimony שאי אתה יכול להזימה; meaning you cannot carry out the punishment of זמם.

⁵ The גמרא states that an עדות שא"א יכול להזימה is not an עדות. See ד"ה והוא רש"י who explains, דרחמנא אמר ודרשו השופטים היטב והנה עד שקר העד וגוי ועשיתם לו כאשר זמם לעשות וגוי, עדות שאתה יכול לקיים בה תורת הזמה הוי עדות ואי לא לא.

ויש לומר כיון דלוקין הוי כאשר זמם והוי שפיר אתה יכול להזימה⁶ -

And one can say; since these עדים (of בן גרושה) receive מלקות, it is a case of ועשיתם עדות שאתה יכול להזימה, לו כאשר זמם

In summation; in the question תוספות assumed that the fulfillment of כאשר זמן is only when the תוספות receive the exact same verdict as they intended to hand out to the accused. However, תוספות concluded that as long as the תוספות receive a punishment of מלקות (even though it is not what they intended for the accused, nevertheless) it is considered a fulfillment of כאשר זמן.

(Based on this conclusion [that מלכות is considered זמם] תוספות asks:

וקשה דאס כן מאי קאמר פרק היו בודקין (סנהדרין דף מא,א) גבי עדי נערה המאורסה⁷ -

And there is a difficulty; for if indeed it is so (that מלקות is a fulfillment of כאשר זמם) what does רב חנן say in פרק היו בודקין regarding the עדים who testified against a נערה המאורסה -

דאיהי לא מיקטלא⁸ דכיון דאינהו לא מיקטלי -

That the נערה המאורסה is not killed, since the עדים will not be killed if they were הוּם. The reason the עדים would not be killed even if הוּם is -

משום שיכולין לומר לאסרה על בעלה באנו⁹ והוא לה עדות שאי אתה יכול להזימה¹⁰ -

Because the עדים can say, ‘we came only to prohibit her to her husband, but not to kill her. Therefore since the עדים cannot be killed, so it is an עדות שא"א יכול להזימה, which renders it an invalid עדות, therefore the נערה cannot be killed. This concludes the citation of the גמרא in סנהדרין. Now תוספות continues with his question.

ומאי קאמר והא מכל מקום לוקין -

⁶ See on the 'בן הכות הרשע' (where it states דברים (שופטים) כה,א-ב in פסוקים גמרא עמוד ב' עמוד ב' that in the cases where we cannot apply the actual זמם (like by גרושה (בן גרושה)), מלקות receive עדים זוממים, therefore this מלקות is considered as fulfilling the זמם. כאשר זמם. [Alternately see רש"י ב"ק עה,ב ד"ה היא וד"ה אבל. (for the עדים will be afraid to lie on account of the זמם כאשר זמם punishment). Here too, since the עדים (are aware that they) will receive מלקות, this fits into the category of עדות שאתה יכול להזימה, that they will be careful to say the truth.]

⁷ A נערה המאורסה is a girl who is מקודשת to her husband, but there was no נישואין yet. These עדים testified that she lived with another person (not her husband) while she was מאורסת to her husband. In such a case the man (with whom she was מזנה and the נערה המאורסה (should) receive סקילה [see כב. כג. כד. תצא. דברים].

⁸ רב הני will explain that the נערה המאורסה is killed only if the עדים warned her; however רב הני is discussing a case where she was not warned explicitly. [She should nonetheless have been killed because we are discussing a learned who is aware of the חיוב סקילה for this זונה (following the ruling of ר' יוסי בר' יהודה that a knowledgeable person does not require a warning to be punished), however in this case she does not receive סקילה, because we invalidate the testimony of the עדים that she was מזנה (as תוספות continues to explain).]

⁹ The fact that they did not warn her lends credence to their claim (even if they were **הרום**) that they had no intention of having her killed by **ב"ד**, but rather only to separate her from her husband.

¹⁰ The עדים cannot be killed (if הוזהר) since they can claim we never intended to kill her, so their testimony (that she was מזונה [and therefore she needs to be killed by ב"ד]) is an עדות שא"א להזימה, which renders it an invalid עדות. Therefore we have no עדות that the גערה was מזונה.

So what is saying (that it is an להזימה);¹¹ but in any event the (for receive עדים זוממין just concluded saying that if the receive עדים (testifying falsely) it is considered an יכול להזימה (even if it is not the exact punishment they wanted to give to the accused), so why here is it considered an יכול להזימה?!

In summation, question is that if by גרושה of עדות they are believed (even though we will not implement the כאשר זמם literally to make them a גרושה, but nevertheless it is considered an יכול להזימה (עדות שאתה יכול להזימה) since they will receive מלקות if הוזמו, the same should apply by the עדות of המאורסה that it too should be considered an יכול להזימה (even though they are not killed), since they (too) will receive מלקות if הוזמו.¹³

answers (and distinguishes between נערה המאורסה and בן גרושה):

ויש לומר דהתם כיון שבאין לחייבה מיתה וזממו להרוג את הנפש¹⁴ -

And one can say that there by נערה המאורסה where the come to make her liable for the death penalty, and the plotted to kill a person, in such a case -

לא מיקיים כאשר זמם במלקות דהא בהדיא כתיב¹⁵ נפש בנפש¹⁶ גבי הזמה דעדות נפשות -
explicitly תורה for the מלקות, in not fulfilled by merely giving them כאשר זמם
writes נפש בנפש (a life for a life) regarding the הזמה of a capital testimony -

ולא חשיב יכול להזימה במלקות -

- עדים מלקות by merely giving the עדות שאתה יכול להזימה
אבל הכא שלא כוון אלא לשווייה בן גרושה ובן חלוצה דליכא כי אם לאו בעלמא -

בן גרושה ובן **only intended to make the accused a** **חלוצה, where there is merely a** **לאו** **if they do the עבודה in the מקדש; in such a case -**

כיון שלקו חשיב שפיר עדות שאתה יכול להזימה -

עדות שאתה יכול להזימה it is properly considered an

offers an alternate answer (to original question):

ועוד יש לומר דגבי עדות דבן גרושה וחלוצה לא חיישינן כלל באתה יכול להזימה -

¹¹ We are discussing a case where the עדים were הוזם (they lied); for this they surely receive מלקות, so why is it considered an יכול להזימה; why is it different from בן גרושה (where they do not become a גרושה, but rather only receive מלקות and nevertheless it is considered an יכול להזימה). What is the difference between the case of נערה המאורסה (where it is considered an יכול להזימה [even though they receive מלקות]) and the case of בן גרושה (where it is considered an יכול להזימה [since they receive מלקות])

¹² We certainly cannot implement the כאשר זמם in the strict sense that they should become לבעלה (just as we cannot implement the כאשר זמם in the case of בן גרושה); nevertheless they receive מלקות (just as by גרושה).

¹³ See 'Thinking it over' # 3.

¹⁴ Even though they may claim באנו על בעלה, nevertheless as a result of their claim (if accepted) the נערה will be put to death since she was מזנה.

¹⁵ דברים (שופטים) יט, כא.

¹⁶ The תורה explicitly requires taking the life of the עדים זוממין if they plotted to take the life of the accused.

And additionally one can say that regarding the testimony of בן גרושה וחלוצה we are not at all concerned whether it is an עדות שאתה יכול להזימה תוספות, and explains -

דמהיכא נפקא לן דבעינן עדות שאתה יכול להזימה מכאשר¹⁷ זמם -

For from where do we derive that we require an עדות שאתה יכול להזימה? It is from the פסוק of כאשר זמם -

והא מוכח בגמרא דכאשר זמם לא נכתב לגבי עדות דבן גרושה¹⁸ -

But it is evident in the גמרא that the פסוק of כאשר זמם was not written regarding the testimony of a [בן גרושה וחלוצה] -

ולא קאי כלל עליה בשום צד שבעולם¹⁹ -

And the כאשר זמם is not at all applicable to the testimony of בן גרושה in any manner whatsoever. This is in regards to the עדות of בן גרושה -

אבל התם גבי נערה המאורסה ודאי כאשר זמם קאי נמי עליה -

However there in סנהדרין regarding a נערה המאורסה, certainly the כאשר זמם is also referring to the case of נערה המאורסה -

דאם²⁰ התרו בה²¹ מיקטלי אינהו בשהוזמו²² ואילו איהי בלא הוזמו -

For if the הוזמו warned her not to be מזונה, the עדים will be killed if הוזמו, so therefore where it is a case of לא הוזמו and they warned her, she will be killed (since it is an עדות שאתה יכול להזימה).

(תוספות addresses the obvious issue; why did רב חנן state that she is not killed:

והתם²³ מיירי בלא התרו וכיון דכאשר זמם קאי עלייהו²⁴) -

For there (in סנהדרין in the ruling of רב חנן) we are discussing a case where the

¹⁷ In פסוק writes לעשות לאחיו פסוק the דברים (שופטים) יט,יט. It is from this פסוק that we derive the requirement of an עדות שאתה יכול להזימה. See footnote # 5.

¹⁸ The גמרא (גרושה ולא) (instead of גרושה וחלוצה ולא) amends this to read, הגהות הב"ה.

¹⁹ There can never be a case of כאשר זמם by the עדות of בן גרושה, so obviously the law of כאשר זמם was meant for other cases but not for this case. תוספות in this answer is disagreeing with what תוספות stated initially (see footnote # 6) that by giving מלקות to the עדים we are fulfilling the כאשר זמם. Now תוספות maintains that [giving מלקות is not a fulfillment of כאשר זמם, but] since there is no rule of כאשר זמם regarding בן גרושה, so therefore there is no rule of להזימה regarding a בן גרושה. The rule of להזימה is only when there is a possibility of observing the כאשר זמם (as תוספות will soon show regarding a נערה המאורסה); in such a case there is a requirement of מלקות [since בן גרושה (as it is by בן גרושה) כאשר זמם (as it is impossible to ever have the כאשר זמם) עדות שאתה יכול להזימה; however where it is impossible to ever have the כאשר זמם) there is no requirement of להזימה (כאשר זמם) (not a fulfillment of כאשר זמם)].

²⁰ The דאם (instead of התרו) דהא אם התרו (instead of דהא אם התרו) amends this to read, מהרש"א.

²¹ A התראה (a warning) by עדים consists of telling the person the punishment they will receive if they transgress this sin (in this case; a punishment of סקילה for being מזונה).

²² They cannot claim לאוסרה על בעלה באנו, since they warned her explicitly, that she will be killed if she is מזונה.

²³ See footnote # 8.

²⁴ The marginal note(s) indicate that the מהרש"א deletes the parenthesis. [However, from reading the מהרש"א it seems (to this translator) that he deletes from איהי ואילו until the end of the parenthesis.]

עדים **did not warn** her, therefore it is an להזימה שא"א יכול עדות since they can claim, we only wanted to prohibit her to her husband, but not to kill her. **And since** (when the עדים warned her) the rule of **כאשר זמם applies to them** [to the עדות of a נערה - (המאורסה in a case where בה התרו בה)]

לכך בעינן אתה יכול להזימה -

Therefore we require that any testimony regarding a נערה המאורסה be a עדות שאתה יכול להזימה.

In summation: תוספות distinguishes between the עדות of בן גרושה (or similar cases) where the rule of כאשר זמם can never be implemented; therefore there is no requirement that the עדות of בן גרושה (or similar cases) be an עדות שאתה יכול להזימה (since it is impossible). However regarding the עדות of a נערה המאורסה, where there is a possibility to implement the כאשר זמם, namely in a case where the עדים warned her not to be מזנה. In this case if the עדים were הוזה, they will be put to death (כאשר זמם), since they cannot have the excuse that לאוסרה על בעלה באנו, therefore since there is a possibility that the כאשר זמם can be fully implemented by נערה המאורסה, we require an עדות שאתה יכול להזימה in all case of a נערה המאורסה. If in any situation of נערה המאורסה there is no עדות שאתה יכול להזימה (for instance where they did not warn her, so they can claim באנו על בעלה), then we say the עדות is disqualified since it is an להזימה שא"א עדות, and the נערה המאורסה is spared the death penalty. According to this answer of תוספות, punishing the עדים with מלקות instead of the כאשר זמם punishment is not considered a fulfillment of the כאשר זמם.

תוספות (mentions a seemingly unrelated²⁵) questions:

ויש לדקדק אמאי לא נקט מעידין אנו באיש פלוני שהוא ממזר²⁶ כולי -

And one should discern; why did not the משנה state, 'we are testifying regarding that person that he is a ממזר, etc.' (instead of saying that he is a בן גרושה).

The advantage of תוספות proposal is -

דזה הוה שייך בין בישראל בין בכהנים ובן גרושה לא פסיל אלא בכהנים -

That this testimony that he is a ממזר is applicable whether the accused (or the עדים) is a ישראל or whether he is a כהן; however the testimony that he is a בן גרושה will only disqualify כהנים, but not a ישראל (there is no issue if a ישראל is a בן גרושה).

תוספות replies:

ויש ליישב דנקטיה משום דקאי אזורמי בת כהן כדאיתא בגמרא²⁷ -

And one can answer; that the משנה mentions בן גרושה, since the משנה is

²⁵ See אוצר מפרשי התלמוד # 122 (which deals with this issue).

²⁶ The rule would be the same (as by בן גרושה); we do not say that the עדים זוממין become ממזרים, but rather they receive מלקות.

²⁷ See the גמרא on this עמוד following the משנה.

referencing a previous משנה in סנהדרין which is discussing the כהן בית בית, as the גמרא states shortly, -

ולכך נקט מידי דשייך בכהונה:

Therefore our משנה mentions something that is applicable (only) to כהונה, since we are referencing another משנה concerning כהונה.

SUMMARY

Receiving מלקות may be considered a fulfillment of כאשר זמם (in a case where the initial testimony revolved around a לאו, but not where it concerns a מיתה). Alternately כאשר זמם is fulfilled only if the עדים receive the exact same punishment that the accused would have received. However the requirement of עדות שאתה יכול להזימה is only in such cases where the כאשר זמם can be fulfilled (in some manner); however where the כאשר זמם can never be fulfilled (as by a בן עדות שאתה יכול להזימה), there is no requirement to have an עדות שאתה יכול להזימה.

THINKING IT OVER

1. Can בי"ד fulfill the מצוה of לעשות לאחיו כאשר זמם לעשות לאחיו in a case where the עדים cannot receive the punishment they intended to give the accused?
2. What would (seemingly) prove that giving מלקות fulfills the כאשר זמם לעשות לאחיו, and what can (seemingly) prove that giving מלקות is not a fulfillment of כאשר זמם לעשות לאחיו (and how can these proofs be rejected)?

2. בן גרושה asks, why there is a difference between נערה המאורסה and נערה המאורסה.²⁸ Seemingly there is a definite difference; by a נערה המאורסה the עדים are not killed because they never intended to kill her (the מלקות is merely for lying about לאוסרה לעל בעלה, but not for killing),²⁹ however by בן גרושה they intended to make him a בן עדות שאתה יכול להזימה and are receiving this punishment of מלקות for this lie (because technically we cannot implement the literal כאשר זמם לעשות לאחיו)! What is תוספות question?³⁰

²⁸ See footnote # 13.

²⁹ Therefore it is an עדות (on the מיתה, which we want to give her) that is להזימה.

³⁰ See חידושי ר' שמואל (and footnote # 6 [in the bracketed area]).